

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра менеджменту

“27” червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МАКРОЕКОНОМІКА

(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(вказати рівень вищої освіти)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою
«Облік і оподаткування»
(назва освітньої програми)

мова навчання українська

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

Крутогорський Я.В.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту

Коверга С.В.

доктор педагогічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування

Гончар Л.В.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 11 від «9» _____ червня _____ 2022 р.

Завідувач кафедри

/ Коверга С.В.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 073 «Менеджмент» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

Керівник групи забезпечення

Крутогорський Я.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” _____ червня _____ 2022_ р. , протокол № 9 _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи здобувача – 6	Лекції	
	24 год.	8 год.
	Практичні	
	24 год.	6 год.
	Лабораторні	
	0 год.	0 год.
	Самостійна робота	
	102 год.	136 год.
Вид контролю: екзамен		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіка» є формування у студентів системи знань про механізм функціонування національної економіки на підставі макроекономічних теорій, обґрунтованих світовою і вітчизняною наукою та отримання практичних навичок аналізу механізму функціонування національної економіки в сучасних умовах.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкової)**

« _____ **Макроекономіка** _____ »

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми:	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми:	Методи навчання: абстрактно-дедуктивний; проблемно-пошуковий; дослідницький; інтерактивний; практичний.	Методи контролю: усне та письмове опитування; тестування; графічні методи; презентації, есе; систематичне спостереження; екзамен.
знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (відповідно до ЗК8); здатність проведення досліджень на відповідному рівні (відповідно до ЗК13); використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування (відп. до ФК2); здатність аналізувати розвиток системи і моделей бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного світогляду (відповідно до ФК16).	знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем (відповідно до ПРН1); знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах (відповідно до ПРН7); вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії (відповідно до ПРН14); володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві (відповідно до ПРН15).		

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
л		пр	лаб	с.р.	л		пр	лаб	с.р.	
Тема 1. Макроекономіка як наука	12	2	1	0	9	12	0,5	0,5	0	11
Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	12	2	1	0	9	12	0,5	0,5	0	11
Тема 3. Ринок праці	12	1	2	0	9	12	0,5	0,5	0	11
Тема 4. Товарний ринок	13	2	3	0	8	13	0,5	0,5	0	12
Тема 5. Грошовий ринок	12	1	2	0	9	12	0,5	0,5	0	11
Тема 6. Інфляційний механізм	13	3	2	0	8	13	0,5	0,5	0	12
Тема 7. Споживання домогосподарств	13	3	2	0	8	13	1,5	0,5	0	11
Тема 8. Приватні інвестиції	13	2	2	0	9	13	1,5	0,5	0	11
Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	12	1	2	0	9	12	0,5	0,5	0	11
Тема 10. Економічна динаміка	13	3	2	0	8	13	0,5	0,5	0	12
Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання	13	3	2	0	8	13	0,5	0,5	0	12
Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність	12	1	3	0	8	12	0,5	0,5	0	11
Усього годин	150	24	24	0	102	150	8	6	0	136

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Макроекономіка як наука	2	0,5
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2	0,5
3	Ринок праці	1	0,5
4	Товарний ринок	2	0,5
5	Грошовий ринок	1	0,5
6	Інфляційний механізм	3	0,5
7	Споживання домогосподарств	3	1,5
8	Приватні інвестиції	2	1,5
9	Сукупні витрати і ВВП	1	0,5
10	Економічна динаміка	3	0,5
11	Держава в системі макроекономічного регулювання	3	0,5
12	Зовнішньоекономічна діяльність	1	0,5
Разом		24	8

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Макроекономіка: предмет, цілі, методологія, функції та значення	1	0,5
2	Сутність, етапи розвитку та принципи побудови системи національних рахунків	1	0,5
3	Зайнятість як макроекономічна проблема	2	0,5
4	Сукупний попит як функція від ціни.	3	0,5
5	Гроші, їх види та функції	2	0,5
6	Інфляція як прояв макроекономічної нестабільності	2	0,5
7	Доходи та витрати домогосподарств	2	0,5
8	Інвестиції, їх економічна суть та роль у національній економіці	2	0,5
9	Сукупні витрати та рівноважний ВВП	2	0,5
10	Циклічні коливання економіки	2	0,5
11	Макроекономічна роль держави в економіці	2	0,5
12	Світове господарство	3	0,5
Разом		24	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Історія становлення макроекономічної науки	9	11
2	Вплив тіньової економіки на обсяг ВВП	9	11
3	Рівень та якість життя: підходи та показники	9	11

4	Ресурси України та їх раціональне використання	8	12
5	Проблеми створення національної валюти	9	11
6	Особливості інфляції в країнах з перехідною економікою	8	12
7	Доходи населення, джерела їх формування і способи розподілу	8	11
8	Основні сфери іноземного інвестування в Україні	9	11
9	Класична модель макроекономічної рівноваги	9	11
10	Джерела зростання національного доходу	8	12
11	Зовнішньоекономічні аспекти фіскальної політики	8	12
12	Роль центрального банку у регулюванні обмінних курсів валют	8	11
Разом		102	136

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекції* виставляється за такими критеріями:

- присутність студента на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі лекції.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *практичного заняття* виставляється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття;

- під час тестування – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття;

- у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за отриманий правильний результат.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *написання поточних, проміжних контрольних робіт* виставляється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Оцінювання результатів навчання студентів під час *контрольного заходу* виставляється за правильні відповіді на всі питання.

Оцінювання *рефератів та презентацій за визначеними темами* виставляється відповідно до критеріїв:

- за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації);

- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на літературні джерела;

- за наявність змістовних висновків;

– за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Унаслідок виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена:

- за неповну відповідь;
- за кожен неправильну відповідь;
- за невчасне виконання завдання;
- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Допуск до підсумкового контролю з кожної навчальної дисципліни становить 60 балів та визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати студентові для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 - бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 - 100 балів	відмінно	зараховано
89 - 75 балів	добре	
60 - 74 балів	задовільно	
26 - 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 - 25 балів	неприйнятно	

Кожна навчальна дисципліна, вивчення якої закінчується складанням заліку або екзамену, оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів. Якщо навчальна дисципліна викладається два або більше семестрів, вивчення з яких закінчується згідно з навчальним планом заліком або екзаменом, то кожна частина оцінюється у 100 балів.

Студенти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, - за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;

– допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрації результатів навчання можуть бути:

- опитування та бесіди на практичних заняттях;
- перевірка та оцінювання письмових робіт (тез, доповідей, рефератів, конспектів літературних джерел);
- оцінювання результатів самостійної роботи (виконання самостійних дослідницьких та творчих завдань);
- тести;
- аналітичні звіти;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- екзамен.

Питання до екзамену:

1. Об'єкт і предмет макроекономіки. Механізм функціонування економіки як предмет макроекономіки.
2. Позитивна і нормативна функція макроекономічної науки.
3. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва.
4. Основні показники макроекономічних вимірів. Валові показники. ВВП і ВВП. Складові ВВП за вартістю і за матеріально-речовинним змістом. Кінцева і проміжна продукція.
5. Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільний.
6. Чистий національний продукт і національний дохід.
7. Номінальні і реальні макроекономічні показники. Базові і поточні ціни. Номінальний і реальний ВВП.
8. Темпи росту і темпи приросту ВВП.
9. Індекси цін і дефлятор ВВП. Інфлювання і дефлювання ВВП.
10. Структура національного ринку: ринок товарів і платних послуг, ринок грошів і цінних паперів, ринок праці.
11. Ринок товарів і послуг. Ринок споживчих товарів і виробничих ресурсів.

12. Ринок праці. Пропозиція та попит на робочу силу. Заробітна плата як ціна робочої сили.

13. Грошовий ринок. Грошова пропозиція і грошові агрегати. Попит на гроші для угод і попит на гроші як активи. Процентна ставка як ціна грошів.

14. Механізм досягнення рівноваги на грошовому ринку.

15. Макропоказники грошового обігу. Грошова маса $M1$, $M2$, $M3$. Швидкість обертання грошів, її залежність від кон'юнктури.

16. Кількісна теорія грошів. Рівняння обміну Й. Фішера. Кембріджське рівняння.

17. Кругообіг ресурсів, продукту і доходу. Проблема обмеженості ресурсів і вибору рішень.

18. Сукупний попит. Крива сукупного попиту. Цінові (ефект відсоткової ставки, ефект багатства, ефект імпортих закупівель) і нецінові фактори попиту, їхній вплив на криву сукупного попиту.

19. Сукупна пропозиція і її крива. Цінові і нецінові фактори з кривої сукупної пропозиції. Кейнсіанський, проміжний і класичний відрізки кривої сукупної пропозиції.

20. Сукупний попит – сукупна пропозиція як модель економічної рівноваги. Рівноважні ціни і рівноважний рівень виробництва. Механізм досягнення рівноваги на окремих відрізках кривої сукупної пропозиції.

21. Рівновага національного ринку і механізм її забезпечення. Взаємозв'язок трьох ринків: товарів і платних послуг, грошів і цінних паперів, праці - і рівновага на кожному з них.

22. Споживання і нагромадження, функція нагромадження і функція споживання. Середня і гранична схильність до споживання і нагромадження. Фактори нагромадження і споживання (багатство, податки, рівень цін, чекання, споживча заборгованість).

23. Інвестиції і фактори нагромадження. Крива попиту на інвестиції. Фактори, що визначають інвестування, зв'язані і не зв'язані з доходом.

24. Класична модель макрорівноваги. Рівновага на ринках ресурсів, грошів, товарів, нагромаджень (інвестицій). Загальна рівновага класичної макромоделі.

25. Кейнсіанська модель. Відмінність кейнсіанської моделі від класичної. Умови побудови кейнсіанської моделі. Спрощена модель рівноваги – «Кейнсіанський хрест».

26. Витратні моделі економічної рівноваги. Поняття граничної продуктивності праці і капіталу. Модель «витрати – випуск» В. Леонт'єва. Графічна модель «витрати – випуск».

27. Рівноважний ВВП в умовах неповної і повної зайнятості. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту сукупних витрат. Інфляційний розрив як результат надлишкових сукупних витрат. Графічні моделі рецесійного й інфляційного розривів.

28. Економічний зріст і економічний розвиток. Матеріальні фактори, що керують економічним ростом у довгостроковій перспективі. Виробнича функція економічного росту.

29. Екстенсивне й інтенсивне зростання. Показники, необхідні для побудови моделі економічного росту: валовий продукт, національний дохід, інвестиції, заощадження, трудові ресурси, капітал; темпи росту цих перемінних.

30. Моделі економічного росту. Класична модель. Кейнсіанська модель. Модель Харрода-Домара.

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Базилінська О.Я. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 448 с.

2. Жарова Л.В., Хлобистова Є.В. Макроекономічне регулювання природоохоронної діяльності. Суми: Університетська книга, 2020. 296 с.

3. Корсікова Н.М. Макроекономіка: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2019. 242 с.

4. Люльов О.В. Макроекономічна стабільність національної економіки. Суми: Університетська книга, 2020. 261 с.

5. Макаренко М.І., Солонинко К. Макроекономіка. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 216 с.

6. Солонинко К.С. Макроекономіка. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 200 с.

Допоміжна

1. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 672 с.

2. Максименко І.А., Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 382 с.

3. Островерх П.І., Панчишин С.М. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Львів: Апріорі, 2020. 648 с.

4. Поченчук Г.М. Інституціональний розвиток економіки в умовах фінансової глобалізації: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 420 с.

5. Шарма Р.С. Передові країни в очікуванні нового економічного дива. Київ: Наш формат, 2018. 296 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вимоги до оформлення наукових джерел відповідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» URL:

http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf

2. Вимоги до оформлення списку літератури згідно міжнародного стандарту APA Book Citation URL: <https://www.bibme.org/citation-guide/apa/book/>

3. Журнал “Економіка та держава” - наукове фахове видання України з питань економіки URL: <http://www.economy.in.ua/>

4. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

5. Наукова періодика України. Каталог журналів за тематикою. URL: <http://journals.urau.ua/>

6. Наукові статті на міжнародному електронному ресурсі URL: <https://www.researchgate.net/>

7. Наукові фахові видання України URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>

8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua/e-resources/>

9. Українські наукові журнали у Scopus та WOS. URL: <https://openscience.in.ua/>

10. Фаховий Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки" URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/magazine/ekonomicheskij-nauchnyy-zhurnal/>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1770>

Кандидат економічних наук,
доцент Крутогорський Я.В.

